

Jan Beuving

cabaretier, Zeist
janbeuving@gmail.com

Het keerpunt van **Andreas Goetze**

Als ik mijn scriptie nu teruglees, denk ik: heb ik dat geschreven?

Wie met Andreas Goetze praat, hoort meteen dat dit een man met een stem is. Hij studeerde wiskunde in Utrecht, maar koos daarna voor een conservatoriumopleiding. Nu verdient hij zijn brood als klassiek zanger. “Ik voel me bevoorrecht dat ik dit mag doen.”

Wat staat er momenteel op je muziekstandaard?

“De Hohe Messe van Johan Sebastian Bach. Ik mag de bassoli zingen bij het RUSKO, de reünistentak van het Utrechts Studenten Koor en Orkest. Verder ben ik een paar aria’s aan het instuderen die ik op wil nemen, zodat ik ze bij de aanmelding voor een auditie kan opsturen. Ik wil graag nog proberen om bij een operastudio binnen te komen. Dat is een studio verbonden aan een groot operahuis, die eigen stukken opvoert, en waar de leden ook af en toe kleine rolletjes in de grote producties mogen zingen.”

Ben je operaliefhebber?

“Ik ben het geworden. Ik ben er niet mee opgevoed, maar tijdens een invalbeurt bij de Dutch National Opera Academy – in *Le nozze di Figaro* – heb ik ontdekt dat het een muziekvorm is waarin je de volle breedte van je instrument in kunt zetten. De operahuizen kennen strenge leeftijds-grenzen voor toelating. Ik ben 32; als ik het nog wil, is het nu of nooit.”

Je bent niet met opera opgevoed, maar wel met klassieke muziek?

“Ja, ik kom uit een heel muzikaal gezin.

Er werd altijd gezongen aan tafel; mijn ouders zijn ook grote muzikliefhebbers. Ze zongen in hun studententijd al samen in het USKO. Tijdens het Festival Oude Muziek [jaarlijks in Utrecht, JB] bezochten ze soms wel drie concerten op een dag. Toen we oud genoeg waren, gingen wij als kinderen ook mee. En nog steeds mogen we ieder jaar uitzoeken wat we willen horen; dan bestellen zij kaarten voor ons.”

Andreas Goetze

Heb je ook op een koorschool gezeten?

“Nee. Hoewel er bij ons thuis veel werd gezongen, vond ik zingen als kind niet per se heel leuk. Ik ben vanaf mijn achtste jaar viool gaan spelen, en vanaf mijn elfde heb ik in jeugdorkesten gespeeld. Ik ging ook altijd naar de jeugdmuziek-dagen van de Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek. Dat vond ik echt het einde. Daar was een kerkmusicus die voor iedereen die een instrument bespeelde, speciale partijen schreef. Ook als iemand alleen maar losse snaren op een cello kon strijken, schreef hij een partij. Daar werd overigens ook veel gezongen, dus dat hoorde er wel altijd bij.”

Heb je overwogen om conservatorium te gaan doen?

“Ik kende een aantal mensen die van de muziek hun beroep hadden gemaakt, en sommigen van hen vonden het op een gegeven moment niet meer zo leuk als voorheen. Ik wist ook niet of ik goed genoeg was. Maar ik ben vanuit een positieve gedachte wiskunde gaan studeren, hoor!”

Ja, want toen werd het dus wiskunde. Waarom?

“Mijn drie favoriete vakken op school waren Latijn, Grieks en wiskunde. Ik heb een studie klassieke talen overwogen, maar ik vond vooral het puzzelen aan zo’n ver-

taling leuk. De geschiedenis erachter interesseerde me iets minder. Omdat ik ook erg van bèta hield, heb ik diverse open dagen bezocht. Ik heb lang gedacht dat ik iets toegepast wilde doen. Maar bij de meeloopdagen op de technische universiteiten in Eindhoven en Delft merkte ik dat de studenten klaagden bij de harde wiskundevakken, terwijl ik dat juist leuk vond. In de practicumruimtes, met al die maquettes, voelde ik me minder thuis. Uiteindelijk heb ik gekozen voor een TWIN-studie wis-/natuurkunde in Utrecht. Ik heb in beide richtingen een propedeuse gehaald. Daarna heb ik voor wiskunde gekozen.”

Welke vakken vond je leuk?

“Vooral de theoretische vakken. Algebra, analyse, grondslagen... Ik was geen topstudent. Ik raakte regelmatig na een paar colleges de draad kwijt, en dan zat ik vlak voor het tentamen te proberen de stof van een half jaar in één week in mijn hoofd te proppen. Maar ik vond het wel heel boeiend.”

Ben je ook in die theoretische hoek afgestudeerd?

“Mijn eindschriftie had als titel *Intuitionistic Set Theory and Realizability*. Het intuitionisme is een stroming die rust op de ideeën van L.E.J. Brouwer. Bij *realizability* moet je denken aan een systeem dat aangeeft hoe degelijk een bepaalde wiskundige theorie is. Of ze deugt. Het kan zijn dat ik het niet helemaal goed uitleg hoor. Als ik mijn scriptie nu teruglees, kan ik nog wel de stappen volgen, maar ik denk vooral: heb ik dat geschreven?”

Wist je bij het schrijven al dat je van richting ging veranderen?

“Ja, ik was me in mijn laatste jaar aan het voorbereiden op audities voor het conservatorium. Zang, welteverstaan. Ik was steeds meer gaan zingen, en ik volgde vanaf mijn 20ste lessen bij Frans Huijts, die verbonden is aan het Rotterdams Conservatorium. Ik vroeg hem of ik een kans zou hebben. Hij dacht dat ik het muzikaal wel zou redden, maar dat ik het ellebogenwerkkarakter dat je als zanger moet hebben, zou missen. Toen heb ik twee weken nagedacht, en besloten om toch te auditeren. In Amsterdam, Den

Haag en Utrecht werd ik afgewezen. Maar in Rotterdam zagen ze wél genoeg potentie. Ik werd aangenomen en heb de opleiding afgerond.”

Je hebt dus tegen de vooroordelen op moeten zingen?

“Zo heb ik het niet ervaren. Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik me moest bewijzen. Ik dacht gewoon: nu ga ik er keihard voor werken om mijn brood te verdienen als zanger. Want dat was wel het doel. De wiskunde als werkveld heb ik helemaal aan de kant durven zetten. Met dank ook aan Frans Huijts, die mij, toen ik in juni was aangenomen, het dringende advies gaf om in de zomer mijn scriptie af te ronden. Want dat zou me echt in de weg gaan staan. Dat was hard werken, maar het is gelukt. Ik gaf nog wel af en toe bijles in de wiskunde. Iets wat ik nog steeds graag doe. Het voordeel van wiskunde is dat het zwart-wit is. Een zanger krijgt soms te horen dat er nog een technische blokkade is, maar wat dat dan precies is... Dat heb je bij wiskunde nooit; daar is het vrijwel altijd helder wat het probleem is.”

Heb je nog iets gehad aan je wiskundevaardigheden tijdens je muziekopleiding?

“Vooral aan mijn wiskundig inzicht. Muziektheorie was voor veel studenten een noodzakelijk kwaad. Ik vond dat juist een van de leukste vakken. Het werd zelfs een hobby. Dan zat ik thuis voor mijn lol een sonate van Beethoven harmonisch te reduceren. Heerlijk. Ik geef ook al bijna zeven jaar les aan kinderen van het Nationaal Kinderkoor. Ik geef ze repertoireles, maar ook solfège en theorie.”

Lukt het om als zanger aan de bak te komen?

“Ik heb steeds meer werk, en mijn inkomen vertoont een stijgende lijn. Maar het is geen vetpot. Met wiskunde had ik drie keer zo veel kunnen verdienen. In feite worden we als musici meestal gewoon slecht betaald, terwijl we meer dan voldoende werken. Ook ik haal de veertig uur per week met gemak.

Ik ben verbonden aan het Laurens Collegium in Rotterdam, en ik werk mee aan veel losse projecten als solist. Maar ik kom vanuit het koorzangen, en voel me

ook echt een koorzanger. Hoewel ik als solist het ver denk te kunnen schoppen, was het, als ik echt een stem had om als solist de wereldtop te bereiken, al wel ontdekt. Als koorzanger zit ik misschien wel dichterbij die top aan.”

Denk je nog weleens aan wiskunde als je zingt?

“Als ik echt aan het zingen ben, niet. Maar het komt wel van pas. Zeker in moderne muziek, als je bijvoorbeeld een driekwartsmaat in vier noten van gelijke lengte moet opdelen. Dan moet je gewoon elke tel in vieren verdelen, en dan heb je twaalf eenheden. Dan kun je daarna vier groepjes van drie maken. Tellen is sowieso heel belangrijk in de muziek. De ritmes zijn soms complex, en wiskundig inzicht is dan wel een voordeel. Ik ben ook geneigd naar de structuur van de partituur te kijken, en zing precies wat er staat. In dat opzicht ben ik een analytische zanger. Maar dat kan je ook in de weg zitten.”

In welk opzicht?

“Op het conservatorium kreeg ik op een gegeven moment te horen dat ik technisch goed vooruit ging, maar dat het de mensen niet raakte. Alleen doen wat er staat is niet genoeg; je moet ook het gevoel toelaten. Dat heb ik echt moeten leren.”

Ooit was je bang dat je de muziek als beroep niet meer leuk zou vinden. Heb je die angst nu nog?

“Ik ben er niet bang voor. Soms heb je wel ‘moetjes’; dingen die je doet voor het geld. Maar ik doe genoeg wat me wel inspireert. Tachtig procent van wat ik doe is met heel veel plezier. Ik voel me bevoorrecht dat ik dit mag doen. Ik zie weleens zangers die in loondienst zijn bij een koor, die echt naar hun werk komen. Dat hoor je soms ook terug in hoe ze zingen. Dat wil ik nooit. Als het ooit zo wordt, ga ik alsnog met plezier in de wiskunde aan de slag.”

Goede suggesties voor een Nederlandse wiskundige met een keerpunt in zijn of haar carrière zijn welkom via keerpunt@nieuwarchief.nl.